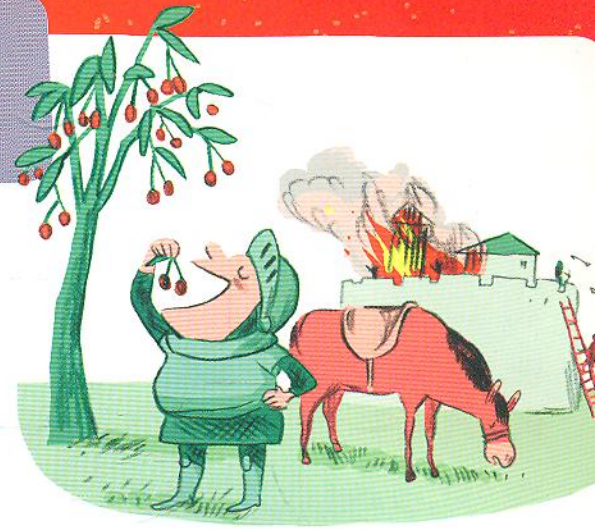


ЧИ БУЛИ ЛИЦАРІ ГУРМАНАМИ?

*Лицарі такі самі, як і решта чоловіків...
Усі вони мали великі й маленькі вади,
але дехто з них готовий був ризикувати
більше за інших!*

ГРІШОК

За легендою, капітан варти замку Шампйон мав одну погану звичку. 1384 року, коли фортецю оточили, він частенько виходив крадькома за її межі по вишні. Дізнавшись про це, вороги без зайвих зусиль захопили його в полон. Залишене без командування, військо незабаром здало фортецю... Рік по тому в Аквітанії захопили ще один замок, коли його захисники вирушили за міські стіни до церкви!



ЧИ ПОЛЮБЛЯВ СУП ГОДФРУА ДЕ БУЛЬЙОН?

*Певно, що так, оскільки суп у Середньовіччі був
основною їжею як у простих селян, так і у заможних
вельмож, як-от бельгієць де Бульйон!*

УСПІШНА МІСІЯ

Годфруа де Бульйон (1061–1100) був хоробрим лицарем. 1095 року він одним із перших відгукнувся на заклик Папи і став учасником Першого хрестового походу.

Далекий нащадок Карла Великого, він продав свій замок заради фінансування походу й очолив армію, щоб вирушити до Святої землі. Куди саме? До Єрусалима! Лицарі прагнули вигнати мусульман із землі Христа.

Після захоплення міста 1099 року доблесний Годфруа заснував королівство Єрусалим. Але радів він недовго. Через рік після завоювання Годфруа помер від нищівної лихоманки, і трон посів його брат Бодуен.



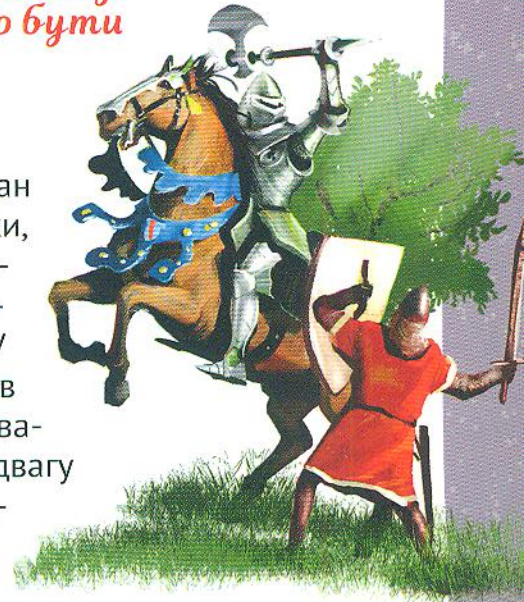


ЧИ МАЄ ЛИЦАР БУТИ ВРОДЛИВИМ?

Чи має лицар бути вродливим, чи ні – то справа смаку. Бо для перемоги над ворогами короля необов'язково бути гарним, як лялечка!

ЛЮТИЙ ЯК ПЕС

Один із найпотворніших лицарів в історії, бретонець Бертран дю Геклен водночас є одним із найвідоміших! Він мав куці ніжки, зморшкувате обличчя та смоляне волосся. Батьки не хотіли бачити сина навіть за обіднім столом через його потворність. А проте дю Геклен був напрочуд хоробрим! Це помітив король Карл V під час битв Столітньої війни, коли лицар невпинно переслідував англійців. Він наганяв жах на ворога! Супротивники порівнювали Бертрана із псом, що не випустить свою здобич. За свою відвагу 1370 року він отримав звання конетабля – командувача французької армії, а потім і почесне право бути похованим в абатстві Сен-Дені поряд із французькими королями.



ЧИ БУЛИ В ЗАМКАХ ТУАЛЕТИ?

На щастя, так! Можновладці не ходили в ліс до вітру. Але їхні туалети значно відрізнялися від сучасних.

ОСНАЩЕННЯ

Середньовічні архітектори планували в замках туалети, що називалися вбиральнями. Вони являли собою кімнатки, що виступали на мурі над ровом, всередині встановлювали дерев'яні або кам'яні сидіння з отвором. Екскременти падали в діру, й стічні води уносили їх.

АХІЛЛЕСОВА П'ЯТА

Дуже часто вбиральні були ахіллесовою п'ятою фортеці. Так, 1204 року, після семи місяців облоги, король Франції Філіпп II Август дізнався, що у мешканців нормандської фортеці Шато-Гайяр ще залишилися харчі. Він вирішив перейти в атаку, а після захоплення першого укріплення відправив своїх солдатів у незахищений отвір, який виявився... діркою вбиральні!

